

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojne izdanje stane: za en mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . f. 3.— „ „ „ f. 4.50 za pol leta . f. 8.— „ „ „ f. 12.— za vse leto . f. 12.—
Naročnine se plačujejo naprej na naročbo brez priložne naročnine se sprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglas se računa po tarifi v potitju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor okega navadnih vrst tje. Poslana, smrtne in javne zahvale, do madi oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 18. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se sprejemajo. Recepti se ne vračajo.

Naslednje, reklamne in oglase sprejema upravništvo ulice Molino pisane hit. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati leso Trst. Odrto reklama oije se preste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč!

Častitim našim gg. naročnikom!

Vsem onim gg. naročnikom, kateri ne poravnajo zastano naročnine do 5. decembra t. l. ustavimo list brezpogojno.

Uprava „Edinosti“.

Malo dobrega in malo krivega.

Seme, ki so se sejali v parlamentu nemški obstrukcionisti, heilöbruderji in razni junaki — z nožem, razvija se sedaj v bujno klasje gori po vsem nemškem Češkem in po raznih mestih v nemških pokrajinah.

Huronsko kričanje Schönererjeve družbe in sorodnih jej življenj v parlamentu, tisto pozivanje na boj do skrajnosti, tisto iz brezmejnje domišljavosti prihajajoče sistematično zaničevanje in zleatavljanje nenemških narodnosti, tisto prepovedovanje brutalnega načela o kladivu in nakovalu po zastopnikih nemškega naroda, tisto kričanje in zasramovanje v zbornici, kakor da se vsa slovanska plemena Avstrije samo divjaške in poživljene družali, tiste zasramovanje, kakor da so vsi slovanski poslanci sami lopovi brez časti, srama in poštenja v svojih prsih — vse to ni moglo ostati brez utisa na nemške mase, sosebno po raznih nemških gnezdih gori na Češkem. Ako so podivjali zastopniki, potem je le vprašanje časa: kedaj podivja nerazsodna in divjim nagonom toli pristopna masa? Ako je argument zgubil v parlamentu svojo veljavo in sta stopila na njegovo mesto pest in močna pljuča, potem je pričakovati matematiško gotostjo, da si masa na ulici prične utvarjati svoje posebne argumente. To so tisti „argumenti z ulice“, katerim je grof Badeni napovedal vojno takoj začetkom svojega vladanja. A ravno s tem se je kupa tepkosti napolnila grofu Badeniju do vrha, da so ga vrgli — isti argumenti z ulice!

Tako je prišlo torej, kakor je meralo priti, ker drugzega ni bilo pričakovati: dogodki v parlamentu, naski brutalnosti in nespoštovanja avtoritete so jeli kmalu odmevati v Aschu, Hebu, Žatec in po drugih nemških mestecih. Zasmehovala se je vladna in državna avtoriteta, metalo se je kamenje na vojaštvo, državne organe, preskrbljene

vsemi znaki svojega dostojanstva in svoje službe, torej uradnike v uniformi, z cesarsko kapo na glavi, so metali v jarko, a za češke manjšine po onih krajih se je pričela doba trpljenja in mučenja. Človeku se se ježili lasje, ko je čital poročila, kako so kratim nasiljem sinevi velikega kulturnega naroda tirali v blato svojo lastno kulturo, ugled svojega lastnega naroda, in so bili v obraz zakonom najprilivnejega človekoljubja, zakonom, ki so v navadi po vsem civilizovanem svetu in menda tudi v necivilizovanem, izvzemši morda jedino one kraje, kjer jedo — človeško meso.

Ali vse to ni bilo zadosti intelektualnim proizvočiteljem teh dogodkov, ki so se vedli podobno onemu, ki postaja vedno bolj lačen, čim dalje je.

Čim bolj je vrelo v kotlu na Češkem, tem hlastneje so nemški poslanci metali polena z Dunaja tja gori pod kotel; čim više je švigal zubelj, tem izdatneje so prilivali olja v ogenj.

Po volji obstrukcije je parlament odstopil od svoje avtoritete in je propustil besedo „argumentom z ulice“. Prišlo je slednjič do izgrediv tudi izven Češke, sosebno na Dunaju in v Gradcu. To je izbilo sodu dno: ulica je vrgla grofa Badenija. A ni to ni petolazile razburkanega valovja, besneče jezero se ni hotelo zadržati s to jedno žrtvijo. Po padcu Badenijevem se se je pomnožile orgije zdivjanosti in sosebno v nemškem Žatecu je doprinal nemški fanatizem uprav groznih činov.

Vsi ti dogodki so pač egorčali duše narodu češkemu, ali isti si je premagoval in zlasti se je premagovalo prebivalstvo kraljice čeških mest, zlate Prage.

Nemci pa niso umeli tega samozatevanja, mečili so, da je to slabost, onemoglost. V tej krivi veri so prišli na nesrečno misel, da so svoj peneči kotel prenesli iz Aschu in Heba in Žateca v — Prago same. Ta objestnost se je maščevala grozno.

Kaj se je godilo te dni, tega ne treba praviti. Bilo je grozno. „Argumenti z ulice“, ki so bili toli priljubljene sredstvo nemškim poslancem, jeli so goveriti strašen govor, ki pa je bil obranjen — proti Nemcem!

Še le ti dogodki, do katerih ne bi bilo prišlo nikdar, da niso nemški poslanci zasnovali dobe nasilja v parlamentu in tako nekako podelili svojo sankcijo tudi nasilstvu na ulici — še le ti dogodki,

„Le zapišite, notar, ali mi vendar damo kompanijo. Je-li tako, bratje?“

„Je!“ potrdili so vsi.

Toda Svastović je skočil besen kviško, vzel klobuk ter zbežal iz slavnega sveta, zakričavši pri vratih, rdeč kakor kuhan rak: Bog daj, da bi vas pojeli Turki!“

Tedaj se je vzdignil Tomaž Gradnaj, nčen človek velikega nosa in daleč preč štrlečih nos, ki je ljubil svojega druga, blagajnika Svastovića, prav tako kakor vrag kadilo, ter je svetoval:

„Uprav, damo! Tudi jaz branim pravice! Toda jaz, amplissime magistratus, dajam še več.“

„Čujmo! Čujmo!“

„Da“, nadaljeval je Tomaž Gradnaj, „v dvorišču naše mestne hiše leži v blatu in to brez vsakega posla star železen top. Če so Turki poslali pod Sisek topiče, zakaj ne bi Zagrebčani topa, ko naš top nima posla; naj se pokaže, kde je jači: poganski car v Carigradu ali svobodni purgari na Griču! Ha?“ naglasil je Gradnaj, pretó junaški s pestjo.

(Pride še.)

ko se je ostrina obrnila tudi proti nemški koži, so nekolike streznili Nemce in — njih prijat elje

To vidimo na veliki prijateljici vseh Nemcev, na naši „Triesterici“. Sineči je ta list prinesel članek, o katerem priznavamo radi, da je vsaj do neke mere edpri pot resnici. Maogokaj resničnega je v tem članku, a tudi nekaj krivega se je ukradlo vmes. Ne zato, da bi obsipali nemške tovarišice očitanjem, ker je storila le pol koraka in ni hotela storiti celega — saj vemo, kako dene človeku, ako mora zastavljati nož v svoje lastno meso — ampak le zato hočemo pridodati tu par opazk k omenjenemu članku, da se popravi kriva menenja in da se zabeleži — resnica.

Najtejmo najprej, kar je „Triesterica“ poročala dobrega. Nemški list priznava izrečno, da so se v parlamentu porušile vse vezi pravosti, spoštovanja do pravice in reda, a da se ni čuditi potem, ako je v prebivalstvo prešel duh — anarhizma.

„Triesterica“ priznava, da so razni dogodki pripomogli do praških dogodkov. Nemški nacionalci in liberalci da so bili pijani zmage, ko je odstopil grof Badeni in so se svojimi slavji vzbujali prepričanje v slovanskih masah, kakor da ta dogodek znači veliko škodo za narod češki. To domnevanje se je potrdilo še posebno po težkih izgredivo nemških nacionalcev na raznih krajih. Pa tudi nemški dijaki v Pragi — tako zaključuje „Triesterica“ dobri del svojega članka — se niso umeli brzdati kakor bi trebalo.

Pripomniti bi morda smeli, da je „Triesterica“ pretirano rahlo označila postopanje nemških dijakov. No, nekaj je vendar le: pripoznanje krivde na nemški strani. Vendar treba zabeležiti izrečno, ker to je najvažneje, da v Pragi ni bilo ni najmanjšega izgrediva, dokler niso minole nedelje nemški dijaki jeli prirejati svojih „slavnostnih“, v resnici pa izzivalnih in češko prebivalstvo sramotečih javnih, pouličnih sprevedev! To treba ohraniti v spominu.

Tu pa je krenila „Triesterica“ na krivo pot, ko vali del krivde tudi na češke poslance, češ, da ne le da niso storili ničesar, da bi pomirili duheve, marveč so tudi eni prilivali olje v ogenj. Sosebno gover župana Podlipnega in pa manifest „prastarega“ (uralte) Riegra bila sta taka, da sta vnela strasti.

Ta obdolženja „Triesteričina“ pozivljajo nas na odgovor in odločne zavrnjenje.

Kar se dostaje čeških poslancev, konstatujemo, da je vodstvo stranke brzejavno pozvalo poslance, naj delaje na to, da se prepreči taki žalostni dogodki. Sedaj pa naj sedi nemški list sam, v kakem razmerju z resnico je njega trditev, da so češki poslanci ulivali olje v ogenj. Kar pa se dostaje čeških delegatov — ki so vendar najodločnejši voditelji stranke — treba zabeležiti, da so ostali tam, kamor jih je pozvala dolžnost — v delegacijah. S tem se se najugodnejše odlikovali poleg izvestnih nemških poslancev, o katerih je pač motorška resnica, da ne le da niso mirili, ampak so korakali izgredivkom na čelu kakor organizatorji in voditelji in so svojimi kujekevalnimi govori še bolj vneli itak že razuete množice, kakor smo videli tako sosebno v Aschu in Hebu.

Ja „prastari“ Rieger se svojim manifestom, ali pa župan Podlipny se svojim govorom? Ti

PODLISTEK

Zvonar-topničar.

Pe šenoi poslovenil Večeslavov.

Mogočni očetje zagrebški, trepetajoči od strahu božjega in turškega, zaklicali so soglasno: Dajmo kompanije!

„Ne dam! Protestiram!“ skočil je kviško Štefan Svastović, mestni blagajnik, mal veseljak rumenega obraza, ko mu je šopek črnih las stal na čelu kakor petelinova roža.

„Ne dam ter ne dam. Jaz branim pravice ter pravim: Po svojih privilegijah slavno to meščanstvo ni dolžno dajati za vojsko drugzega, nego žita, soli in priprege za možnarje in topove; ako popustimo to, propale so mestne pravice.“

„A da“, odgovoril mu je sodnik, „ako te Turčin zakolje, kakor purana, so šle k vragu naše pravice, če tudi protestiraš ti stokrat.“

„Dajmo, dajmo kompanijo“, kričali so vsi jednim glasom.

„Protestiram! naj se to zapiše v protokolu!“

izjavi sti bili slovesnostni izjavi političke naravi, izzvale po političkih dogodkih na Dunaju, po spremembi ministerstva. Ako bi hoteli zabranjevati narodom in strankam, da ne bi smeli označati svojega stališča o važnih dogodkih v državi, ako bi se izjave v taki dostojni obliki smatrale hujškanjem mas, potem se mora nehati vsako izjavljanje svojega menenja in sprijazniti bi se morali z dejstvom, da ne živimo več v konstitucionalni državi.

Stari Rieger, pa revolucionar! Ni ga Čeha, ki ne bi priznaval Riegru nevenljivih zaslug, in jedino, kar se mu je očitalo, je bilo to, da je bil — premehak z Nemci in z vladjo. To je bil tudi vzrok njegovemu padu. In sedaj prihaja „Triesterica“ takimi očitani!

Ali rekli sme že gori, da nikdo ne reže rad v svoje lastno meso in zato radi oprasčemo tudi „Triesterici“ ta mal atentat na — resnico.

Resna beseda gospodom okolo „Amica“.

„Primorski list“ je zopet spregovoril resno besedo do naših „Amicovcev“ ki se vzlic vsemu svojemu, toli povdarjenemu „katoličanstvu“ vendar puste voditi od narodnega šovinizma italijanskega. „Prim. list“ piše namreč:

„Amico“ govori o šoli z italijanskim napisom, v kateri poučuje katehet v slovenskem jeziku, kakor smo poročali v „Pr. Listu“ nedavno. Zdi se nam, da „Amico“ ogreva tu, ponavlja in slovenski duhovščini predbaciva to, česar so jo framasonsko časopisje in liberalni tržaški magistrat pred par leti opetovano krivično dolžili v javni mestni seji. Težko je bilo tedaj stališče slovenski duhovščini. Vrstila se je takrat obtožba za obtožbo, preiskava za preiskavo, opravičevanje za opravičevanjem in zaustavljanje plačel! A vse to prebila je slovenska duhovščina z mirnim srcem in v zavesti, da je bila popolnoma nedolžna, v zavesti, da jo preganjajo in smešije le sovražniki sv. vere. — A zdaj? Preganjati jo hočejo lastni duhovni sobratje in jo smešiti javno v svojem „katoliškem“ listu!

Pomislite svet in strmi! — Katehet poučuje v šoli z italijanskim napisom — le slovenski je „Kaka krivica se pač godi italijanskemu rodu in italijanski deci!“ vsklika „Amico“.

Gospoda! Ravno isto je govoril brezumni Spadoni v mestni javni seji dne 24. novembra l. 1892. Slikal je namreč slovensko duhovščino kakor največjo sovražnico italijanske narodnosti, da ona seje prepir, neti sovrašтво, napoveduje v cerkvi in šoli vojne proti italijanskim šolam v okolici, da poučuje v šolah „le nostre creature italiane“ le v slovenskem jeziku. Zaganjal se je posebno na sedanjega mnogozasluznega č. g. župnika v Barčevljah, ter na bivšega g. kapelana in pokojnega č. g. župnika v Rojanu. Vlada je začela takoj preiskavo. A kakšen da je bil uspeh iste preiskave, razvidimo iz dopisa ekselence viteza Rinaldinija, č. kr. namestnika, gospodu dr. Ferdinandu Pitteri, bivšemu županu v Trstu, od dne 31. decembra 1892. šte. 1914/I.:

„In der That enthalten weder die Angaben der Anstaltsleiterin Anna Sincovich noch jene des Anton Pertot in den magistratlichen Protokollen vom 12. und 13. Oktober 1892 irgend welchem Beweis für eine derlei Beschuldigung, welche sich vielmehr um so unbegründeter darstellt, als sämtliche von der erwähnten Anstaltsleiterin dem Stadt-magistrate abgegebenen sub % mitfolgenden schriftlichen Erklärung d. d. 16. Oktober 1892 gerade das Gegenteil dessen aussagen, was in den oben zitierten Berichte vom 7. November behauptet wird... ein Anlass zu einem Vergehen ist nicht gegeben, vielmehr, die... im Stadtrathe vorgebrachten Beschuldigungen nur bedauert werden können.“

Z drugo besedo: celó namestništvo je obžalovalo, da je tržaški mestni zbor šel na limanice takim izmišljotinam.

Tako je z vsako obdolžbo na slovensko duhovščino in tudi z one v „Amicu“.

Da pa bude jasno, da se nikomur ne godi krivica, povemo tudi, kakšne da so one šole z italijanskim napisom in kaki otroci zahajajo v iste.

V tržaški okolici najdeš nad vsako šolo, ne glede, je li slovenski ali italijanski oddelek, le italijanski napis.

Poglejmo nekoliko iste „creature italiane“,

ki sedé v italijanskih razredih. To ti je sam cvet italijanskega (?) rodu, večinoma pristojen v čisto italijanske (?) občine in provincije: na Kras, Istro in Kranjsko. Govore ti čisti toskanski (?) jezik, tisti, ki ga govore v nas le okoličan, Kraševac, Istran, Kranjec in včasih celo naš Ribničan.

Njih imena so pristno florentska (?) kakor: Brizovšek, Jadrečič, Mahačeh, Orel, Piščanc, Pelan, Škerl, Štrekelj, Volk, Vojkovič, Milkovič itd. — Toda bodimo resni. — V treh italijanskih razredih v po večini italijanskem (?) kraju bilo je mej kakimi 140 učenci le 5 (reci pet) otrok italijanske narodnosti, in še ti ne prav popolnoma; drugi so bili večinoma deca starišev, pristojnih na Kras, Istro in Kranjsko. Stopivši prvo uro med te pristne Italijane, začel jih je katehet klicati po imenu, spraševal o tem in onem, kakor se razume v šoli z italijanskim napisom: le italijanski. A glej čuda! — Nastal je jok in stek. Vprašal je katehet zopet italijanski, zakaj se jočejo? — A vsi so molčali. — Slednjič je vstala deklica jedina Italijanka in rekla: „piangono, perchè non capiscano niente italiano“.

Na to je znal katehet, pri čem da je. Govoril je s slovensko deco slovenski in vse je bilo tiho in veselo. Začel je učiti „Oče naš“ in apostolsko vero“ italijanski, a zopet jok in stek. Vprašal pa je zopet slovenski, zakaj jočejo in ne molijo žnjim? Pa so jeli odgovarjati: „naša mati ne molije „Padre nostro“ in „Io credo“, ampak pravijo „Oče naš“ in „Verujem“. Kaj je ostalo katehetu družega, nego da je v zmislu odloka č. kr. namestništva od dne 15. maja leta 1885. šte. 6430/VII., s katerim je dovoljeno poučevati verouk v materinem jeziku toliko časa, dokler ne umeje otroci učnega jezika dotičnega razreda, i sam je jel poučevati verouk slovensko deco v italijanskem oddelku v slovenskem jeziku. S tem se menda katehet ni pregrešil proti nobenemu zakonu, niti proti državnemu, kamoli proti božjemu ali proti cerkvenemu ter proti naravnemu? Pregrešil se je le proti poitalijančevalni ideji magistrata, „Lege“ in proti „italijansko katoliški“ ideji gospode okoli „Amica“. Od tod torej tako jadikovanje.

Da se pa pobližje italijanski razredi s slovenskimi otroci, je lahko umljivo, če pomislimo, da stariši dotičnih otrok so revni, večinoma delavskega stanu, ki imaje oskrbovati še več drugih otrok. Znaše jim je, da učenci italijanskih razredov dobivajo obleko brezplačno in oni slovenskih ne. To je vzrok, da se šole z italijanskim učnim jezikom polnijo s slovensko deco. Revščina je, revščina, katero brezvestna gospoda zlorablja v svoje italijanske svrhe. A najti je večkrat otrok, ki umeje več vzgojeslovja, nego pa gospoda na magistratu in ona okolo „Amica“.

Tako se je zgodilo enkrat, da dečka 7 let niso mogli spraviti v italijanski razred na noben način. Ker je umel le slovenski, šel je z drugimi sovrstniki v slovenski oddelek. Prišla je ponj učiteljica italijanskega razreda, prosila ga, obljubavala vse mogoče, da bi ga spravila venkaj. A dečko se ni dal preprositi. A kaj se je zgodilo? Zgrabila ga je za roko, voditelj za njo s palico in hajdi „hoté, nehoté“ v italijanski razred! Tako se je godilo opetovano.

Take so torej šole z „italijanskim napisom“ in takošne so iste „creature italiane“!

Za danes: pika!

DOPISI.

Iz Eichwalda na Češkem. 1. dec. (Izvirni dopis.) Dovolite mi, g. urednik, zopet malo prestora v Vaši cenj. „Edinosti“, da Vam zamorem popisati nekoliko, kako uganjajo tukajnji Germani svoje politične orgije. Ako bi bil že pust, bi lahko rekel, da so pustne bahanalije, tako pa, ker je advent, nimam zanje drugega imena, nego da izrazim svoj gnus na zdijvanosti Germanov v tem resnem času. Toda, da začnem:

V nedeljo dne 28. minolega mesca zbrala se je v Toplicah velika množica Germanov, ki je uganjala raznovrstnih demonstracij. Nekako v sredini mesta stoji velika občinska hiša, katere lice je obrneno proti glavnemu trgu. Pred uhodom v to polopje stoji 2 m. visok zid, tako, da se ti zli ta zid, ako gledaš nanj ali s trga ali z dolge ulice, kakor nalašč napravljen oder za kak parlament ali kaj jednacega.

Pod tem „odrom“ se je zbrala velika množica, glava pri glavi, samih pristnih Germanov, pajdašev Wolfvih. Tedaj pa so se skobacali na oder po dva, pa tudi po štirje „govorniki“ ter so kričali na ves glas na množico ter jo navduševali za „nemško stvar“. Človek, ki je videl to in slišal, je moral misliti, da se nahaja tam med Hotentoti ali med pesjanci, tako se mu je moralo gnusiti to divje vedenje teh ljudi. Kričali, ne tulili in rjovel so: Hoch! Heil! Doli! Ven! Doli Badeni! Hoch Wolf! in drugih psov, katerih ne morete objaviti v svojem listu, ker je slovenski in avstrijski. Redarji in žandarmerija niti niso mogli do živega tem divjakom, ker jih je obsipala zdijvana druhal, kakor čmrli mačico.

Vsega Vam niti zabeležiti ne morem, ker nisem stenograf, le to moram še povedati, da je tu vse premalo orožnikov in redarjev. Kolikor jih je sedaj, ne morejo opraviti ničesar in so rajše tiho, da se ne zamerijo ljudem. In le-ti demonstrirajo kar po svoji volji in kakor jih žene nemška strast. No, h konci Vam moram povedati še, da so slavili v Eichwaldu odstop Badenijev z velikansko bakljado. Godba je igrala na čelu bakljade in občinstvo je hodilo za isto okrog, odkritih glav vzlic vsemu mrazu. Tu se je kričalo in vikalo, klicalo Hoch! in Nieder! kakor da je človek med samimi Kočevci. Pa naj bude dovolj! Hotel sem Vam le naznaniti to, da bode vedeli tudi Vi tam v Tratu, kako varno zavetje ima avstrijska zvestoba v tem germanskem kotu tu gori. Bodite pozdravljeni diagi rojaki, iz daljnje Češke!

Tržaški okoličan.

Političke vesti.

V TRSTU, dne 4. decembra 1897.

K položaju. Položaj je še vedno isti, kakor smo ga označili v današnjem jutranjem izdanju, ali pa — še slabši. Današnja poročila so tako črno gleda, da bi človek moral misliti, da je baron Gautsch sam že zgubil nado, da bi prišlo do zbližanja med večino in opozicijo in menda že misli na vladanje brez parlamenta.

V današnjem jutranjem izdanju smo rekli, da Falkenhaynov predlog in vprašanje predsedništva utegnita biti skala, ob katerih se razbijajo napori barona Gautscha. Današnja poročila potrjujejo to naše domnevanje. Falkenhaynov zakon težko da bi se umaknil, ako levica ne poda potrebnih garancij. A mi smo vprašali tudi: ali bodé levica mogla ali smela dati takih garancij? Kaj poročé Schönerer? In res javljajo poročila, da Schönererjanci, socialni demokratje in krščanski socialisti že oporekajo nakani ostalih nemških skupin, katere hote privoliti v razpravo o nagodbenem provizoriju. Da, strog je gosp. Jurij Schönerer, oster je njegov bič in Nemci so njega vazali po — lastni krivdi.

Tudi o vprašanju predsednika zbornice smo sodili prav, da se večina ne uda tako z lepa, da bi ustregla zahtevi manjšine. Večina meni, da vendar ne more zahtevati sedaj od predsednika Abrahamoviča, katerega je vendar izvolila ona sama, da naj se umakne.

Socialisti pa zahtevajo celo, da se morajo umakniti vsi trije predsedniki, toda Mladočehi so že izjavili, da ne privole za nobeno ceno, da bi se umaknil podpredsednik dr. Kramar. Ako pridame še, da napovedujejo krščanski socialisti neizprosno borbo proti nagodbenemu provizoriju in da se konservativno plemstvo kaže Gautschu izrečno nenaklonjeno, potem moramo že verjeti, da je položaj kolikor le možno neugoden za novo ministerstvo.

Pojav vzajemnosti med Čehi in Poljaki. Nemci proganjajo se svoje strupeno jezo predsednika zbornice poslancev, viteza Abrahamoviča. To jezo so prenesli tudi na drugo polje, kjer ni posla s političkimi dogodki — na gospodarsko, na poljedelsko polje. Namerovani shod avstrijskih poljedelcev se je moral odložiti, ker so izjavili Nemci, da se ga ne udeleže, ker pride na shod tudi Abrahamovič.

Državni poslanci češki Janda, Friderik princ Schwarzenberg in Mastalka, ki so člani deželnega kulturnega sveta za Češko, so pozvali predsednika temu svetu, princa Ferdinanda Lobkoviča, naj vsled označenega sklepa Nemcev odloži predsedništvo shoda agrarcev, da stori tako čin vzajemnosti do bratskega naroda poljskega.

Dalje v prilogi.

Iz delegacij: Ogerska delegacija je sprejela
 согласно ordinarij vojske in vojne naknadne kre-
 dite. Narodna stranka se je protivila temu. Nasproti
 delegatu Holanskemu, kateri je izjavil, da Avstro-
 Ogerska ne sme slediti drugim državam v širo-
 kem razvoju vojne moči, je poudarjal delegat
 Pulezky, da je neobhodno potrebno, da se vzdrži
 Avstro-Ogerska na dostojni višini evropskega kon-
 certa.

Na-to je predlagal odbornik dr. Fragiaco, naj se občinski zastop pridruži protestu političnega

Zahvala in poziv. Gospod inženir Zivc je podaril „Kmetijski in vrtuarski družbi za Trst in okolico“ 12 krasnih brentačev (iznajdba g. darovatelja) z namenom, da jib družba razdeli mej kmetovalce naše okolice. Najiskreneje se zahvaljamo v svojem in v imenu obdarovanih članov naše družbe gospodu inženirju na njegovi izredni požrtvovalnosti, s katero je pokazal iz nova, kako mu je na srcu razvoj našega kmetijstva in kmetijske družbe še posebej, za katero je bil vedno vrlo unet. Še jedenkrat pristrčno hvalo rodoljubnemu darovatelju! Zajedno naznanjamo našim kmetovalcem, da smo od podarjenih 12 brentačev odločili

Sosebno hudi so bili v Galbloncu, kjer je nemška množica hotela navaliti na češko šolo, kar so pa preprečili orožniki in redarji. Tamkajšnji vrli Germani spleh ne vidijo radi avstrijskih vojakov. Prihod vojakov jih je razburil tako, da so plenili po čeških hišah. Vsa okna čeških hiš so izgrezniki razbili kamenjem. Razbili so tudi šalazije na koččke. Mnogo izgreznikov so zaprli.

Ker je iz Žatca zbežalo mnogo čeških družin, strazijo sedaj vojaki zapuščene hiše.

Ruski car za Krečane. Ruska brzojavna agentura poroča, da je ruski car po oblastil svoje ministerstvo za notranje stvari, da isto zasnuje po vsej Rusiji javno nabiranje prispevkov za ubožne Krečane in sicer brez ozira na njihovo narodnost.

Poskušen samomor. 18letna A. S., stanujoča v ulici S. Francesco št. 10, se je skušala usmrtiti sama v svoji sobi dne 3. t. m. Sopila je v sé ogljenca. Njeno namero pa so zasledili še o pravem času, vendar je bila deklica že onemogla, ko je prišel zdravnik in so jo sprovedli na rešilno postajo. Nesrečna ljubezen je baje uzrok temu koraku mladenke.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu novembru t. l. je 110 strank uložilo 27427 gl. 40. nvč., 49 strank vložilo 6506 gl. 94 nvč., 16 strankam se je izplačalo posojil 10250 gl. Stanje ulog 329707 gl. 31 nvč., denarni promet 68421 gl. 63 nvč.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje 21. pa do sobote 27. novembra je umrlo 29 možkih in 28 ženskih oseb, skupaj 55 proti 111 istega tedna v lanskem letu. Od sedaj umrlih je bilo starih 13 po 1 leto, 5 po 5, 3 po 20, 7 po 30, 4 po 40, 8 po 60, 14 po 80 in 1 čez 80 let. Povprečni vzroki smrti so kakor navadno pljučnica in bolezni na sopnih organih.

Povprečna umrljivost minolega tedna znaša 17.5 pro tisoč.

Solčni mrak. Leta 1898, mrkne solnce popolnoma dne 21. januarja. A mrak se bode videl v Indiji. V ta namen se napravlja na pot več ekspedicij.

Iz Rima. Povodom zasedanja prestola Njeg. Veličanstva cesarja Frana Josipa je bral dne 2. t. m. kardinal De Neckere sv. mašo, na kateri so prisostvovali poslanik grof Revertera z osobjem poslaništva in pa avstro-ogerska kolenija.

Meteor. V noči od 23. in 24. m. m. so videli v Bugojni v Bosni krasen meteor, ki je hitel po zapadni strani neba. Meteor je žarel v krasni luči, a se je kmalo razpočil na nešteto kosov, katerih vsak je gorel za se lepim žarom.

Najnovejše vesti.

Dunaj 4. (Avstrijska delegacija) Na dnevnem redu je bila radna potrebnost za vojsko. Delegat Hoffmann-Wellenhof je govoril o velikih bremenih, katere mora nesiti prebivalstvo vsled trzičnega oboroževanja v Evropi. Govornik je rekel, da je potrebno spoznanje med prebivalstvom in vojsko. Govoril je petem o nastopanju vojakov v Gradcu.

Taber 5. Sinoči so bili tu izgređi. Izgređniki so razbili okna na židovskih hišah in sinagogah. Zaprli so 5 oseb. Pomnožili so orožnike in zaprosili so vojaštva.

Pizen 4. Sinočnji večer je minol mirno.

Brovov 4. Sinoči so bili tu izgređi, katerih se je udeležilo nad 1000 oseb. Da si so posegnili vmes orožniki in policija, je vendar množica pobila okna na 7 čeških stanovanjih. O polnoči je nastopil mir.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Vis. prejšnja gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje **Štefanija** Stoklenica velja 20 kr.

ZAHVALA.

Čutim se dolžnega zahvaliti se javnim potem čislani zavarovalni družbi „Slaviji“ in nje zastopniku g. Henrikju Giberti-ju mlaj. za točno likvidacijo škode povodom ognja.

Ivan Praost.

Izvežbanega sollicitatorja

zmožnega slovenskega in italijanskega jezika išče pod ugodnimi pogoji

Dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, Corso Piazza S. Giacomo št. 1.

Zaloga pohištva

tvrdke **Alessandro Levi Minzi**

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustriran cenik zastoj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Jedna najbolje akreditovanih zavarovalnic razpisuje več služeb za potovalne uradnike v življenskih in požarnih oddelkih proti stalni plači in proviziji.

Prosileci naj pošljejo svoje ponudbe s potrebnimi dokladi pod šifro „**Akviziter**“ upravnistvu našega lista.

Svoji k svojim!

Podpisani sem odprl

KLESARSKO DELALNICO

nasproti pokopališču tržaškemu, pri kovačnici g. Jankoviča, na vogalu ceste, ki vodi v Škeđenj. Izdelujem spomenike, raznovrstna okusna risarska dela za zgradbe, itd. Nadeja se podpore beležim se spoštovanjem udani
Josip Flago.

Zdravljenje krvi

Čaj „**Tisočerni cvet**“ (Millefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluhom, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lokarni
PRAXMARER „Al duu Mori“ Trst, veliki trg.

MED

iztičan v steklenicah po 1 in $\frac{1}{2}$ klgr.

prodaja

A. Žnidarskič
v III. Bistrici - Kranjsko.

Aite & Zadnik

TRST Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro TRST

priloga slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi bogato zalogo manufakturne blaga. Dobiva se najnovejše blago za jesensko-zimsko sezono, za moške, ženske in deco. Bogat izbor vsakovrstnega perila, stofe, forštanja, fanele, volnenih in svilnatih rut najnovejše mode. Razne drobnarije čipke in vezanja v obilni meri. Dobivajo se tudi najnovejše stofe za moške obleke, haveloki, ovratniki in ovratnice. Za slovenska društva razni trakovi in stofe za zastave. Sprejemajo se naročnine za izvršitev moških oblek. Cene jako nizke. Uzorci na zahtevanje takoj. Pošiljatev poštine prosto.

Drže se narodnega gesla: **Svojim k svojim!**
ostajeva udana **Aite & Zadnik**

PROČ S PETROLIJEM!

Razsvetljajte s plinovimi žarilnicami na špirt „**Triumf**“, jedino žarilnico, katere gori brez privoda plina.

Plinova žarilnica na špirt „**TRIUMF**“ sveti kakor električna, uporabi se na vsaki svetilki na petrolej ter je sposobna za velike in majhne prostore.

Za poulično razsvetljavo povečane in varne proti vetru, so občinam neobhodno potrebne, Gori navadnim špirtom in ne eksplodira.

Zaloga:

IVAN H. POHLY V TRSTU
Via Carintia 12.

Direktno iz Brna

svetovnosloved radi elegantnega in realnega sukna, pošiljam po **priznani** nizkih cenah

blago za moške obleke in suknje,

angleške novosti, blago-loden, chevest itd. najpriprosteje do najelegantnejega. Izvrstna zbirka vzorov gratis in franko vsakemu. Pošiljatev kakor uzorci.

S. pl. Braunek v Brnu (Brünn).

Na Najviše povelje Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva.

XIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene avstro-ogerske monarhije Ta denarna loterija — v Avstriji jedina postavno dovoljena — obsega 7278 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku od **341.684 kron.**

Glavni dobiček: **160.000 kron.**

Za izplačanje dobitkov jamči o. kr. loterijski zaklad. Zrebanje se bode vršilo neprekljeno dne 16. dec. 1897.

Jedna srečka stane 2 gl. a. v.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I. Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, davkarijah, na poštah, brzojavnih in železniških uradnih menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se dopolnjuje proste poštine.

O. kr. loterijsko-izplačilno razpisateljstvo, oddelček za državne loterije.

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Laponija lekarju Piccoliju v Ljubljani najrajšejo zahvalo za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so Piccolijevo tinkturo za želodec preskušili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, katere krepča želodec, pomnožuje tek, ter povpešuje prebavljanje in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 nvč., 12 steklenic z zavijtom 1 gl. 86 nvč.; poština pošiljatev 66 steklenic 6 gl. 26 nvč.

Najviše priznanje

lekarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za zobe**, katere je zadovoljnim vspehom Nj. c. kr. Vis. prejšnja gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje.

Štefanija

izvolila opetovano uporabiti.

Cena steklenici 20 nvč., 10 steklenic 1 gl. 50 nvč.

LEKARNA PICCOLI

„pri angelju“

Ljubljani Dunajska cesta.

2. fl. Varnost proti mrazu in mokroti nudi le moje svetovnosnane **plachte za častniške konje**, katere so priznane od ekonomov, posestnikov konj, oskrbnikov posestev itd. kakor gorke, trpežne, nepokončljive, torej kakor najboljše konjske plachte. Moje konjske plachte so jako volne ter se dajo rabiti tudi kakor gorke plachte za postelje. Plachte so velike se živimi bordurami ter stanejo: vrsta A gl. 1.80, vrsta B gl. 2.— Plachte za izvoške-duble z večbarvenimi bordurami. fina kvaliteta 2 metra dolge 1½ meter široke gl. 3.50 komad. Razpošiljanje z garancijo proti povzetju. **Jedini naročilni kraj**

M. RUNDKAKIN
Dunaj, II. Bezirk Grosse Pfargasse 25.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

v TRSTU, Via Molin piccolo št. 1, I. nadstropje.

(blizu novega poštne postojaja)

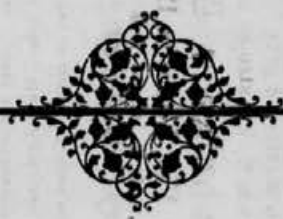
Daje posojila na vknjižbo po 5½%, menjice po 6%, zastave po 5½%. Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4%. — Uradne ure so: Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži voljajo po 200 kron. Zadrugi deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gl. ter znaša vsaki delež 10 gl.

Slovenci in Slovenke!

spominjajte se

o vsaki priliki naše prekoristne družbe

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Kdor želi za BOŽIČNI DAR

Imeti kaj koristnega in vrednostnega,
naj ne zamudi prilike nakupa
in sicer:

1 amer. budilnica v fine poliranem okovu iz nikla regulirana stane samo	gld. 1.55
1 dunajska zidna ura s nihalom, bije vsake ure v lepi orehovi omarici	5.80
1 dunajska zidna ura z godbo vsake ure igraje	7.50
1 žepna ura za gospode, remonteir anker, nikl z rezlanem okrovom	1.85
1 žepna ura zistem Roskopf z znamko Eklipo	3.40
1 " " Roskopf Patent	5.75
1 " " Remonteir 2 pokrova, srebrna, 10 ka- menov, delo prve vrste	5.20
1 " " za dame, 2 pok., srebrna 10 kamenov	4.90
1 " " 14 karatov zlata	11.75
1 srebrna verižica za dame, trivrstna z lepim privezkom	1.50
1 srebrna verižica za gospode, lep vzorec, težka	1.85

Vse ure so natančno regulirane, srebrne in zlato ure in
verižice od c. kr. urada punciране.

Ilustrovan cenik se pošilja gratis in franko.
Nobeden naj ne opusti te ugodne prilike, dokler so
v zalogi gori navedene ure in verižice.

Dobiva se od eksportne hiše za ure na debelo
Jakob Wanderer — Krakovo, Stradom šte. 1.

Pravi trpotčev sok je jedino on, ki
kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjs-
kemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski
trg šte. 20.

Trpotčev sok nepresekno deluje pri
vseh prehlanih in soplavih organov, ter
je najbolje sredstvo za prani katar, ka-
šel, prebol, hripavost in vrtinobol.
Tudi zastarani kašelj se s tem zdra-
vilom v najkrajšem času da odpraviti;
bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo
in na ta način hitro okrevajo. — Izmed
mnogih zahval spominjam tukaj samo
ono:

Velečenjeni gospod lekarniki!

Pošljite mi še tri steklenice Va-
šega izvrstno delujočega trpotčevega
soka; potrebujem jih za moje po-
znanstvo. Jaz sem od dveh steklenic od-
nesenost gakašlja popolnoma ozdra-
vel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta
zdravilni sok vsem praobolnim. S spo-
štovanjem — Rudolf Ausim. Na Du-
naju, 20. marca 1897.

Pazite naj se torej, da je na vsaki ste-
klenici vaša steklenica znakat. j. slika bana
Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni
pravi trpotčev sok, kateri to varstveno
znamko nosi. — Cena steklenice s točnim
opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki
dan pošto na vsa mesta in sicer proti
predplačilu (priročunavši 20 nč. za
zametek) ali pa po poštne povzetju.
— Ceniki raznovrstnih domačih pre-
skušanih zdravil razpošiljajo se na
zahtevo zastoj in poštne preste. Le-
karna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Za-
greb, Zrinjskega trg šte. 20.

Saunig & Dekleva

V GORICI, v Nunski ulici št. 14-16.

Velika zaloga

šivalnih strojev in dvokoles

raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.
Lastna mehanična delavnica za popravljanje in nikljanje.

Ulica Donata šte. 9.

Mehanična delavnica

ustanovljena leta 1869

Petra Braido in sina

prevzema poprave šivalnih strojev in
koles in vseh mehaničnih del. Dela izvr-
šuje najnatančneje in po najnižjih cenah.
Prodaja tudi kolesa nova in obra-
bljena kakor tudi šivalne stroje.
Abonement za hranitev koles po 2 gl.
na mesec.

Ulica Donata šte. 9.

Varstvena znamka: SIDA.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi,

pripoznano izvrstno, bolečino blažilo maslo,
dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gl. po vseh le-
karnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah s varstveno znamko
„Sida“ iz Richterjeve lekarne ter vsamo
previdnostno samo steklenice s to varstveno
znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatom levu v Pragi.

Kdor želi kupiti
slamorenico, mlatnico, gepelj,
trier ali sploh kak potrebni in-
koristni kmetijski stroj,
naj zahteva prvi slovenski cenik naj
novejših strojev od prve in jedine slo-
valoge kmetijskih strojev na Gorškem.
Franjo Babnika v Gorici
(začasno Via Fornica 12.)
Zastopnik 1. in 2. stopnje.

FILIJALKA

ZAVAROVALNE BANKE „SLAVIJE“ V PRAGI

Oddelek za ogenj

Oddelek za življenje

Posojiuje c. in kr. častnikom, državnim in občinskim uradnikom, onim
uradnikom tvornic, ki imajo penzijski fond in umirovljencem.

Posojiuje tudi na posestva v Istri proti uknjižbi
posredovanjem

Henrika Giberti-ja jun.

Pisarna v ulici Stadion šte. 5, I. nadstropje.

Uradne ure od 8^{1/2} do 12^{1/2} predpoludne in od 3^{1/2} do 7^{1/2} popoldne;
ob nedeljah in praznikih od 8^{1/2} do 12^{1/2} opoldne.

Pserhofer-jeva

lekarna „PRI ZLATEM DRŽAVNEM JABOLKU“

na Dunaju I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve čistilne kroglice

so davnoskušeno, lahkočistilno od več zdravnikov občinstvu priporočano domače sredstvo.
Te kroglice so iste, poznane pri občinstvu že več desetletji pod imenom „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“
ter se izdelujejo pristne jedino v lekarni „Pri zlatem državnem jabolku“, Dunaj I., Singerstrasse št. 15.
Teh kroglic stane: jedna škatljica s 15 kroglicami 21 nč. Jeden zavitek s 6 škatljicami 1 gl. 5 nč. Ako se
snesek predplača, stane s poštno vred: 1 zavitek kroglic 1 gl. 25 nč. (Manje od jednega zavitka se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrecno zahteva „J. Pserhoferjeve čistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsaki škatljici isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti
na navodilu za porabo.

Pserhoferjev balzam za ozeblino. 1 posodica
sto poštne 65.

J. Pserhoferjev trpotčev sok, za lečenje aliza 1
steklenica 50 nč.

J. Pserhoferjev balsam za goltanec, 40 nč.

Stoll-ovi kolo preparati, izborno krepljeno sredstvo za želo-
dec in šivce, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gl.,
pol litra 1 gl. 60 nč., četrt litra 85 nč.

J. Pserhoferjeva grenka tinktura za želodec
(prej imenovana življenska esenca). Rahlo raztopljajoče sred-

stvo, ki upliva krepljeno na želodec pri zabasanju, 1 bočica
22 nč., 1 ducat 2 gl.

J. Pserhoferjevo mastilo za rane, 1 steklenica
50 nč.

J. Pserhoferjeva tanokininska pomada, pospe-
šuje last las, jedna škatljica 2 gold.

Ranocelni obliž od pok. prof. Staudel-a, 1 lonček 50 nč.
prosto poštne pa 75 nč.

Universalna čistilna sol A. W. Bullricha domače
sredstvo proti posledicam
slabe prebave, jeden omot 1 gl.

Razven imenovanih izdelkov so deloma v zalogi vse v avstrijskih listih napovedane tu- in inozemske farmacen-
tične specialitete. Na zahtevanje poskrbuje se točno vsako v skladišču nahajajoče se blago po nizki ceni.

Razpošiljanja po pošti se vrše točno, a treba je denar doposlati naprej; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri pošiljavi denarja po pošti nakazniol stane porte veliko manj, kakor po povzetju.

THE MORSE MANUFACTURING COMPANY,
7, Red Lion Court, London, E.C.

Ua ga gošuje obaj
cam seznanimo

Tiskarna Gutenberg

filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Raztirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primeranih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketverov v vsakem obsežju, brošur, plakotov
cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitek z napisom, naslovnih listkov
jedlinih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture
Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih
čas-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztirnega (črtanega
papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz
cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst